

Biskopens oppsummering etter visitas i Rødøy sokn 3. – 7.juni 2025

Foredraget utgjør sammen med programmet biskopens rapport fra visitasen.

Sør-Hålogaland bispedømmes strategi fram mot 2030 er styrende for biskopens fokus under visitasen. De fleste av overskriftene i foredraget viser til strategiens satsings- og utviklingsområder.

Innledning

Det har vært fine junidager i Rødøy – det kan vel knapt bli vakrere enn Helgeland på denne tida? Biskopen med følge har blitt godt tatt imot, og det ligger mye omsorg i forberedelsene. Takk for det! At flere medarbeidere fra Sandnessjøen var med, var lurt – det trenges samarbeid og forståelse for hvordan Rødøy-samfunnet er, og det bygger vi gjennom å møtes. I møte med ordføreren fikk vi høre at Rødøy kommune er Norges mest kompliserte kommune. Det kan vi skjønne. Det er fjorder, hav og øyer som gjør samferdsel til en betydelig utfordring. Så får dere ta med at det også må være en av Norges vakreste kommuner. Å se utsikten fra Rødøyløva med øyer, holmer og skjær – vakre strender som ligger der som små juveler, og bare venter på at sommeren skal ta til for alvor.

Rammevilkår/fasiliteter

Rødøy menighet er i utstrekning det samme som Rødøy kommune, og det betyr at her er transport, og særlig ferge og hurtigbåt, avgjørende for hvordan folk kan møtes. Nyttig for biskopen å erfare litt av det! Både dere i Rødøy – og prostene – har god oversikt, men vi vet jo at det rett og slett er vanskelig noen ganger. Særlig har siste år vært utfordrende, og også kirkelige tjenester har blitt utsatt og endret på grunn av kansellert og utsatt transport.

Kirker, kontor, personell, råd

Det er 11 gudstjenestesteder i kommunen, men det er 3 kirker som er i menighetens eie. Sørfjorden kirke ble fint stelt med til 100- års jubileet i 2016, og har fått et lysere preg. Et godt rom og et godt sted som mange er glad i. Tjongsfjord kirke fra 1962 er tilgjengelig for flere, og her er det gode mulighetene for å samles til flere aktiviteter enn gudstjenestefeiring. Det er viktig for konfirmantsamlinger, for rådsmøter og for trosopplæringstiltak. Rødøy kirke er bygd i 1885, og er et kulturbygg med mange kvaliteter – men også med stort behov for omsorg og renovering. Det nylig etablerte kirkebevaringsfondet har gitt tilsagn om prosjektmidler til et forprosjekt, og nå trenges det et aktivt samarbeid med kommunen for å komme i gang med planlegging. Dette er nok en sak der tempo er ønskelig, både for byggets del og for å kunne bruke muligheten som dagens ordning gir akkurat nå.

Det er 11 kirkegårder i kommunen, det er en del å holde i stand. Det er fint at dere samarbeider med gravgårdsforeninger 3 steder, Storselsøy, Telnes og Gjerøy. I tillegg er det samarbeid med private og lokalsamfunn.

Kirkestaben består nå av alt 8 personer. 3 er kirketjenere i prosentstillinger på 8, 12 og 15% - og slik ivaretar dere de tre kirkehusene på en utmerket måte. Det vises! Organist er i 100% stilling, og driver også barnekor, i tillegg til å sørge for musikk ved gudstjenester og kirkelige handlinger. Stillingen med ansvar for kirkegårder og vedlikehold er på 50%, og nylig er det igjen på plass kontorassistent i 40%. Kirkevergestillingen er på 80%, og Valborg med sin store allsidighet har også fungert som konfirmantlærer det siste året. Det er flott at det nå er ansatte i alle disse stillingene! Grunnet

sykdom har trosopplæringssamarbeidet på helgeland vært mindre aktivt en periode, det tas det fatt i nå.

Prestestillingen i Rødøy har vært ledig lenger enn vi skulle ønske – men nå har vi håp om at ny prest snart skal kunne ta fatt. Stor takk til super-vikar Magne Kolvik, som har stilt opp nok en gang og gjort god tjeneste!

Kirkekontoret holder til på Rådhuset. Det er trivelig, men det er nok akkurat så vidt det holder – det er trangt, og lytt mellom kontorene til prest og kirkeverge. Her håper vi at kommunen kan være med og se etter bedre forhold, som også kan virke rekrutterende.

Jeg vil utfordre råd og stab til å aktivt ta i bruk Kirka Vår- den nettbaserte plattformen for kirkelig planverk. Det er godt utgangspunkt for kunnskap om kirkens status i Rødøy, og dermed et godt utgangspunkt for å bedømme hvilke tiltak som er viktige.

Biskopen har også vært på besøk i presteboligen i Tjongsfjord. Det er nok en del som bør gjøres med den. Grunnen til at en bolig er reservert her, er jo at det skal være rekrutterende. Dette er noe prost og biskop vil ta med videre til de som nå forvalter kirkelig eiendom.

Barn og unge

Vi har besøkt 3 skoler, et langt fergecruise til Nesøya og skolen der, med trivelig måltid og samtale, og en morgenvisitt på Jektvik skole der vi traff elevene på mellom- og ungdomstrinnet. Og så en samling i Tjongsfjord kulturhus med alle elevene på Tjongsfjord skole, med samtale og sang. Det er god kontakt med skoler og barnehager, som gjerne vil ha skolebesøk/gudstjeneste eller besøk i barnehagen. Kirkas barnekor er også et godt tilbud, både i Tjongsfjord og nå kanskje også i Jektvik. Det var stas å oppleve koret som sang på gudstjeneste i Tjongsfjord kirke!

Samarbeidet rundt ungdomsklubben på tvers av menighetsgrensene er også gledelig, og vi møtte en trivelig gjeng fredag kveld. Ikke minst gjør det inntrykk at voksne fra ulike menighetsfellesskap satser og legger inn trofast nærvær over år. Ungdomsklubben er et eksempel til etterfølgelse, det er måte å drive aktivt arbeid for ungdom som flere kan ha nytte av å kopiere.

Trosopplæring er et samarbeidsprosjekt mellom Helgelandsmenighetene, i samarbeidsområdene LUNTRØ og HALD. Nå har det vært sykdom i en lengre periode, og derfor er det flott at koordinator Kjersti Solvang har vært med på denne visitasen og tar fatt i en re-start på dette samarbeidet, sammen med staben her i Rødøy. Rødøy menighet har noen gode tradisjoner å bygge videre på. Jeg vil utfordre menigheten til å se stort på alt det de får til, og samtidig arbeide videre med hvilke muligheter for utvikling som er der.

Med så mange lokalsamfunn som utgjør Rødøy menighet, ligger det i ryggmargen til både ansatte og folk flest at det må skje gode kirkelige tiltak på alle de forskjellige stedene i kommunen. Og det gjør det! tallenes tale er positive i forhold til mange andre steder, selv om det fortsatt er rom for flere som vil komme når det er gudstjeneste. Her merkes det selvsagt svært godt når fast prest og trosopplæringsmedarbeider mangler. Konfirmantene har likevel fått godt tilbud, så takk for godt vikararbeid!

Når konfirmantene samles, blir det ofte i Tjongsfjord kirke, som har gode forhold for variert aktivitet. Kirka i Tjongsfjord gir muligheter for mange ulike måter å samles på. Flere steder ser vi at menigheter

lykkes med kirkehelger, der ulike tiltak samles – når folk må reise for å møtes. Lys våken og Tårnagent-treff for barn, konfirmantsamlinger, korøvinger – mange muligheter.

Etter en periode med sykdom og ledighet i viktige stillinger, er det imponerende at det likevel er aktivitet og virksomhet her – og sånn er jo kirka, den er ikke bare avhengig av ansatte for å leve, det er jo Guds rike – og det er mennesker som deltar, med eller uten stillingstitler. Nå håper vi selvsagt at samarbeidet om trosopplæring kan re-startes og komme i gang igjen. Og så håper vi at en god prest vil bli en del av laget her. Samtidig er det alltid klokt å ta utgangspunkt i det som allerede er her – og bygge fellesskap utfra det.

Gudstjeneste

Siste år har det vært holdt flere gudstjenester i Rødøy sokn enn biskopen har forordnet, og tallene viser økning i deltakelse. Men på små steder blir forsamlingen selvsagt ofte liten. Det er stas at det kan være noen større gudstjenestehelger, der mange kan samles – som rundt konfirmantene, som ved høsttakkefest og liknende. Rødøy er en av de menighetene som ikke har gått over til en nyere liturgi. Derfor vil jeg utfordre dere til å sørge for vedtak om å gå over til ny liturgi ved tilsetting av ny prest. Jeg vil også utfordre menighetene til å fortsatt utvis kle gudstjenestelivet. Det kan være å prøve ulike tidspunkt, ulike temaer, finne nye samarbeidspartnere osv.

Dere er heldige som har en stabil kirkemusiker, og ekstra flott er det jo når barnekoret kan være med på gudstjeneste. Her er det stadig muligheter til å invitere flere med som deltakere i gudstjenestene, med sang og musikk, og som medliturger. Så er det nok ekstra viktig med mange gudstjenestesteder, at det blir en sosial ramme rundt det – kirkekaffen hører med og betyr mye for fellesskapet.

Frivillighet

Gjennom visitasdagene har vi møtt mange av menighetsrådets medlemmer, flott at flere deltok på møter og samlinger underveis! I Sørfjorden ble vi tatt imot av en driftig gjeng som ordnet og serverte på grendehuset etter at vi feiret gudstjeneste der. Rødøy har jo mange gravgårder, og de hadde ikke vært i så god stand uten frivillig innsats – med gravgårdsforeninger mm. Fredag kveld møtte vi ungdommer i Tjongsfjord, og en tverrkirkelig gruppe av voksne ledere som får dette viktige tiltaket i stand. Og enda er det sikkert noe vi ikke har nevnt. Å delta i fellesskapet er nok noe de fleste Rødøyfjæringer gjør og vet hvor viktig det er. Sånn bygger vi samfunn, sånn kan fine ting skje, sånn blir det mening og glede også til den som legger inn innsats. Jeg vil utfordre dere til å aktivt tenke gjennom hvordan flere kan inspireres til å bruke kirker og kapell som samlingssted for barn og unge.

Forsoning

Den samiske historien i Rødøy finnes nok, men den vises ikke så tydelig i dag. Antakelig har det vært brukt umesamisk språk en del steder, sannsynligvis har reinen trukket ned til kysten i Rødøy, noen stedsnavn og fortellinger kan tyde på at samisk kultur har vært også her. Men vises lite. Akkurat nå har dere jo en av bispedømmets ressurspersoner på akkurat samisk språk og historie – Magne Kolvik. Kanskje kan det være fint å hente fram noe av denne historien, som også er en del av Rødøy. Jeg vil særlig utfordre dere til å ta i bruk samiske språkmarkører i gudstjenesten. Som inngangs-ord og velsignelse.

Lokal/internasjonal solidaritet

I visitasuka har vi møtt folk som har røtter fra andre deler av verden, selv om det er relativt få i forhold til mange andre kommuner. Tradisjonelt har vel Rødøyfjæringene sett utover, og vært i kontakt med verden utenfor det lokale. Det trengs fortsatt! Helgeland har en sterk tradisjon for misjonsengasjement, men det er kanskje mindre kontakt nå med kirker og menigheter i andre deler av verden. Kirkens Nødhjelps fasteaksjon og liknende tiltak er det fortsatt bruk for, for vi hører jo sammen.

I år er det jubileum for den nikenske trosbekjennelsen – som har fått navn etter kirkemøtet i Nikea for akkurat 1700 år siden. Den minner oss om at alle kristne i verden deler bekjennelsen om Jesus Kristus. Vi hører sammen, på tvers! Det kan gjerne feires også her, hvor dere har så godt samarbeid særlig med Frikirka.

Kommunikasjon

I Rødøy er fortsatt oppslag på butikken en god måte å annonsere på, så fortsett med det! Så er jeg glad for at dere bruker www.skjerikirken.no og har en informativ hjemmeside, det er viktig å fortelle om det fine som skjer! Rådgiveren vår på kommunikasjon har laget en lur sjekkliste for dette. Kommunikasjon er viktig. Onde tunger har innimellom kalt DnK for Norges best bevarte hemmelighet. Det tror jeg ikke den er her, men en forutsetning for å få deltagere er at de er godt informert. Jeg er derfor ekstra glad for at dette blir tatt på alvor her, og at det benyttes flere metoder for å nå ut.

Omsorg for skaperverket

Når man farer rundt i Rødøy noen junidager, er det lett å bli påmint om hvor vakkert og verdifullt dette landskapet, denne jorda, dette havet er. Og samtidig: hvor sårbart. Mye endres på kort tid, også her, med hvordan vi mennesker bruker naturen vi er en del av. Noen kystmenigheter feirer skrei-gudstjeneste eller liknende, eller gudstjeneste på skaperverkets dag - og synes det er fint å løfte fram all rikdommen fra havet, fra den delen av jorda vi kjenner. Store avgjørelser foregår, om hvordan disse verdiene skal forvaltes, og det handler jo ikke bare om penger, men om hvordan barn og barnebarn skal kunne leve her i framtiden.

Kultur

I Tjongsfjord er det fotball, volleyball og revy det handler om, har vi skjønt. Og det var flott å se innslaget om den gode prest Magne fra forrige revy. Revymiljøet samler gammel og ung, og gir mye glede! Når biskopen har spurt skoleelevene om hva de liker der de bor, så svarte de mye forskjellig – det var aktiviteter og vennskap og at det er fint her. Mange fortalte om kontakt med dyr, med gårdsdrift, med fiske – det er en stor verdi for de som vokser opp her og har muligheter som barn andre steder ikke har. Kultur handler også om dette: at praksis og kunnskap og tradisjoner rundt fiske, jordbruk, og ferdsel i naturen. Så møtte vi kulturskolelæreren da vi var på Nesøya – gitar og piano og trommer spilles også der!

Avslutning

Her i Rødøy er kirka til stede over alt – 11 gudstjenestesteder, og også i tider med litt knepen bemanning har dere fått det til. Det imponerer! De fine kirkehusene er samlingssteder som folk er

glad i, og dere samarbeider om å samle folk på hver ei øy og hvert et nes. Samarbeidet med kommunen er godt, og åpenbart gir kirka viktige bidrag til at det er godt å bo i Rødøy. Når sorgen rammer, når det er overganger i livet, når høytider og glede skal deles – alt dette er viktig, men ikke lett å måle. Guds rikes virke kan jo ikke rommes bare i tall, og sånn er det med personlige møter og fellesskap også. Kirka er en av de arenaene som åpner for de store spørsmålene i livet, for skjønnhet, for stillhet – og for sang og prat og fellesskap. Det blir spennende å følge Rødøy menighet videre, for kirka og livet er jo alltid i endring! Vi møter ikke framtiden alene, men går i fellesskap og i Mesterens fotspor.

Utfordringer:

1. Ta i bruk Kirka Vår som planverktøy i menighetsråd
2. Ta i bruk ny liturgi ved skifte av prest.
3. Utvikle innholdet i gudstjenestene samt rammene for disse
4. Følge opp bevilgning til forprosjekt for renovering av Rødøy kirke med kommune og sentrale aktører
5. Inspirere flere til å bidra i frivillig arbeid for barn og unge.
6. Ta i bruk samiske språkmarkører i gudstjenesten.